



PhDr. Miloslav Macela

ředitel odboru rodiny a dávkových systémů

V Praze dne 20. února 2012

č. j.: 2012/15662-214

Průběžná informace k umístování dětí s nařízenou ústavní výchovou či na základě předběžného opatření do domovů pro osoby se zdravotním postižením

Na Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) se stále častěji obracejí orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) se žádostí o radu jak postupovat v případě, že u dítěte se závažným zdravotním postižením je namístě dítě z rodiny odejmout a širší rodina se dítěte nemůže z nejrůznějších důvodů ujmout. Umístění dítěte do diagnostického ústavu není v těchto případech vhodné vzhledem ke stupni zdravotního postižení dítěte a domovy pro osoby se zdravotním postižením (DOZP) jsou kapacitně přeplněny. DOZP zároveň nemají ze zákona povinnost dítě s nařízenou ústavní výchovou nebo na základě předběžného opatření přijmout, nutno ovšem podotknout, že tuto povinnost explicitně nemají stanovenu ani diagnostické ústavy, pokud nemají volnou kapacitu.

Podle § 48 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o sociálních službách) **může být v DOZP vykonávána ústavní výchova nebo předběžné opatření soudu** podle zvláštních právních předpisů. Ustanovení § 88 písm. j) zákona o sociálních službách říká, **že poskytovatelé sociálních služeb, kteří poskytují služby v DOZP, jsou povinni přednostně poskytnout sociální službu dítěti, kterému byla soudem nařízena**



ústavní výchova nebo předběžné opatření. Neznamená to však, že DOZP je povinen takové dítě přijmout, bez ohledu na kapacitu zařízení. Ustanovení § 88 písm. j) zákona o sociálních službách se uplatní jen v případech, kdy se v DOZP uvolní místo a poskytovatel tak musí při přijetí dát přednost dítěti s nařízenou ústavní výchovou před jiným zájemcem.

O vhodnosti konkrétní služby pro konkrétní dítě či kapacitě DOZP je možné se informovat u zaměstnanců sociálních odborů obcí a krajů. Dostupnost sociálních služeb, a to jak místní, tak typová, je řešena v rámci procesů střednědobého plánování sociálních služeb na obecní a krajské úrovni. Transformace systému péče o ohrožené děti směřuje k možnostem, aby děti mohly vyrůstat v rodinách. V případě zdravotně postižených dětí je namístě vytvářet zejména podpůrné a odlehčovací služby pro rodiny, např. denní stacionáře, aby i zdravotně postižené děti mohly vyrůstat v rodině. Toto je třeba zohlednit rovněž v rámci plánování sociálních služeb na obecní a krajské úrovni. Na MPSV probíhají jednání mezi odborem rodiny a dávkových systémů a odborem sociálních služeb, aby byla pro děti se speciálními potřebami vytvořena síť služeb.

Pokud tedy nebude ani při využití podpůrných a odlehčovacích sociálních služeb možné, aby zdravotně znevýhodněné dítě zůstalo v rodině, měl by se OSPOD spolu s kolegy ze sociálního odboru pokusit najít vhodný DOZP, který by mohl nezletilého přijmout na základě předběžného opatření či soudem nařízené ústavní výchovy. Je možné rovněž využít přímo řízené organizace MSPV.

Jestliže se v průběhu času naskytne možnost přemístit nezletilého do vhodnějšího DOZP, který je např. blíže rodině nezletilého, je namístě podat soudu návrh na změnu rozhodnutí. Ředitel DOZP nemá dle stávající zákonné úpravy možnost rozhodovat o přemístění uživatele služby do jiného zařízení sociálních služeb.

MPSV si je vědomo obtíží při řešení konkrétních případů dětí se zdravotním postižením či dětí se speciálními potřebami, pro které pracovníci a pracovníci OSPOD



nemohou realizovat opatření v jejich nejlepším zájmu. MPSV vstoupí v aktivní jednání se zřizovateli DOZP, Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro řešení stávající situace. O průběhu jednání Vás budeme informovat a budeme rádi, pokud se také aktivně zapojíte.

Na vědomí:

vedoucím odborů sociálních věcí krajských úřadů a řediteli Magistrátu hl. města Prahy